

 [instagram.com/harmonija_knjige](https://www.instagram.com/harmonija_knjige)
 [facebook.com/harmonija_knjige](https://www.facebook.com/harmonija_knjige)
www.harmonijaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA:

Gabriel Rolón
Historias de diván

© 2007, Gabriel Rolón

© Grupo Planeta S.A.I.C (Argentina)

2024, Book & Film Rights Latin America – Grupo Planeta

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2026

ZA IZDAVAČA:

Marko Sabovljević

UREDNIK:

Marina Sabovljević

PREVOD:

Ivana Živković

LEKTURA I KOREKTURA:

Lidija Cenić

DIZAJNER KORICA:

Siniša Subotić

ŠTAMPA:

Alpha print, Zemun

TIRAŽ:

1.000

IZDAVAČ:

Publik praktikum, imprint Harmonija

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA:

2026

Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući foto-kopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

GABRIJEL ROLON

PRÍČE
S KAUČA

HARMONIA

*Bio sam srećan čovek.
U životu mi ništa nije bilo lako.
– Sigmund Frojd*

SADRŽAJ

PROLOG DESETOGODIŠNJEM PRIGODNOM IZDANJU <i>PRIČA S KAUČA</i>	9
PROLOG	13
DUH NAPUŠTANJA (Laurina priča)	19
IZMEĐU LJUBAVI I ŽELJE, NESIGURNOST (Marijanova priča)	39
DAMA BOLA (Amalijina priča)	61
PAKTOVI TIŠINE (Sesilijina priča)	77
BOL ANALITIČARA (Mahoina priča)	95
LJUBOMORA I NJENE MASKE (Darijeva priča)	117
PLATITI TELOM (Natalijina priča)	139
BOŽJI POGLED (Antonijeva priča)	157
USAMLJENA NEVINOST (Izabelina priča)	183
BEZ MESTA U SVETU (Andreina priča)	203
O AUTORU	239

PROLOG DESETOGODIŠNJEM PRIGODNOM IZDANJU *PRIČA S KAUČA*

Muškarac je stigao do izvora reke Paktulo, nagnuo se, zatvorio oči i nedavni događaji su mu se vratili u sećanje. Našao se u svojoj palati, okružen slugama i luksuzom. Setio se vrta ruža kroz koji je voleo da šeta, toplog tela mačke u krilu i zvuka smeha ćerke Zoi. Došao je do svega onoga o čemu čovek može da sanja, međutim, mračna opsesija bila je uzrok njegove trenutne patnje.

Jednog dana Dionis je prošao kroz njegovu zemlju Frigiju i u znak zahvalnosti za tretman koji je dobio ponudio je da ispuni bilo koju njegovu želju. Monarh ni trenutka nije oklevao: „Želim da se sve što dotaknem pretvori u zlato.“ Bog se namršti i upitao ga je li siguran u ono što traži. Čovek je potvrdio svoju odluku. „Neka bude tako“, rekao je Dionis, „od sutra će se sve što dotakneš pretvoriti u zlato.“

Narednog jutra Midas se probudio zabrinut i prošetao palatom, dodirujući sve što mu je bilo nadohvat ruke: slike, kadu, zidove, i skakao od radosti kada je video kako se sve samo u dodiru s njegovom kožom pretvara u zlato. Sve dok u jednom trenutku nije osetio glad, uzeo grozd i zamalo ostao bez zuba jer se plod pretvorio u zlatni biser. Kasnije je ožedneo, ali se vino pretvorilo u tečno zlato čim mu je dodirnulo usne. Njegov kućni ljubimac je skočio na njega i pretvorio se u blistavu statuu. Strah ga je ispunio, te je otišao da traži utehu kod svoje ćerke, ali čim ju je zagrlio, devojka se pretvorila u zlatnu figuru.

Prestrašen, shvatio je da će od tog dana moći da oseti samo hladan, tvrd dodir zlata i molio Dionisa da mu skine tu osudu: shvatio je da je pre nego što je zatražio poklon već imao sve što mu je potrebno da bude srećan i samo je želeo da ponovo oseti miris svojih ruža, da se igra s mačkom i poljubi svoju ćerku.

Da bi to postigao, obavestio ga je bog koji je stvorio vino, mora da se odrekne ne samo svog čuda već i sveg zlata koje poseduje, da opere ruke u vodi reke Paktulo i njima pokvasi sve što je dotakao kako bi se vratilo u svoje prirodno stanje.

I tu je sada bio. Odras mu se osmehnuo kad je zaronio ruke u izvor, razmišljajući o tome kakav će osećaj biti da ponovo uživa u onome što zaista voli.

Priča o kralju Midasu ostavlja u nama osećaj da je ambicija nešto negativno. Međutim, postoji razlika između ambicije i pohlepe, njene preterane i patološke strane. Ambicija ne samo da nije pogubna već je vidljivo lice želje koja se provlači kroz subjekat i održava snagu koja ga pokreće da nastavi, da kreira još jedan projekat i svakodnevno traži novi san. Čovek bez ambicija će kroz život proći rezignirano i biće samo jedan preživeli. Gledano na ovaj način, jasno je da je želja neprijatelj smrti.

A želja za širenjem psihoanalize me je pre deset godina navela da se upustim u avanturu pisanja *Priča s kauča*. Sloboda s kojom su me Ignasio Iraola, direktor *Grupa planeta*, i Marijano Valerio, urednik mojih knjiga, ohrabivali da pišem, bila je od suštinskog značaja da moj rad napreduje i da moje pero dobije sopstveni glas.

Danas se osvrćem i sećam se predaje tog rukopisa s velikom strepnjom i nekim strahom, ali sa uverenjem da je to upravo ono što sam želeo da napišem.

Velikodušnost čitalaca učinila je *Priče s kauča* uspehom i otvorila vrata u svet ideja, izazova i emocija koje nisam ni zamišljao.

Otuda ovo prigodno izdanje. Jer kroz priče Laure, Marijana, Amalije, Sesilije, Mahoa, Darija, Natalije i oca Antonija,

knjiga je doprla do srca ljudi i od tada nas povezuje na dubok i prislan način.

Za ovih deset godina u mom profesionalnom životu dogodilo se mnogo važnih stvari. Sedam prodatih knjiga i više od milion primeraka govore o izdavačkom putu koji, priznajem, i dalje gledam u neverici, ispunjen emocijama i zahvalnošću. Dečak koji sam nekada bio, onaj koji je bos trčao prašnjavim ulicama La Matanze, i dalje me svakog dana gleda u čudu.

Sećam se jednog popodneva na selu. Imao sam deset godina, sunce je zalazilo, a ja sam sedeo na ogradi i gledao ga. Bio sam toliko zanesen da nisam ni čuo korake iza sebe.

– O čemu razmišljaš? – pitao me je otac.

Ispružio sam ruku pokušavajući da obuhvatim veličinu koja me je okruživala.

– O svemu čega ima pred nama.

Moj stari se nasmejao i upitao me:

– Sviđa ti se?

Klimnuo sam.

– Pa onda idi po to i učini ga svojim.

Te reči su ostavile trajan utisak na mene i to je oduvek bilo moje usmerenje: da idem ka svojim željama čak i znajući da neću moći sve da ih ispunim. I to je isti impuls koji me je podstakao da prihvatim predlog i postanem autor pre deset godina.

Ruku podruku s knjigama išli su razgovori, učešće na psihoanalitičkim konferencijama, časovi na univerzitetima u različitim državama, televizijska mini-serija, pa čak i jedan film. Sve kao rezultat tog putovanja započetog pre deceniju.

Ovo izdanje će biti ograničeno: deset godina, deset slučajeva, samo deset hiljada primeraka. Nešto poput privatne proslave između nas koji smo podelili ovu divnu avanturu: pisca, izdavača i čitalaca. Originalnoj verziji dodata su dva slučaja: priče Izabel i Andree.

I danas, kao i tada, obnavljam u sebi pakt da doprem do vas putem iskrenosti jer je to izazov svakog analitičara, bilo u klinici, na radiju ili u samom životu.

PRIČE S KAUČA

Ako bilo šta karakteriše analitički proces, to je njegova sposobnost da nas učini iskrenijim prema sebi i pruži nam priliku da iskoristimo tu malu meru slobode u nama kad pokidamo lance koji nas drže kao zatočenike patnje.

To i ništa drugo bio je smisao mog rada do sada. I to je put kojim ću nastaviti da idem sve dok me vodi sveti plamen strasti prema psihoanalizi.

*Gabrijel Rolon
Avgust 2017, negde u otadžbini*

PROLOG

Svaki put kad mi zazvoni telefon u ordinaciji, znam da neko sa druge strane linije traži pomoć. I tu nalazim svoje mesto kao analitičar. U tom prostoru koji čovek otvara između teskobe i boli, između nemoći i želje da pobjegne s mesta stradanja.

Kada pacijent (stradalac) dođe kod mene, znam da me poziva na izazov. Izazov da ga pratiš na putu koji je koliko nezvestan toliko i opasan: onaj koji ga vodi u najdublji i najtajniji deo njegove duše. Čega tamo ima? Ne znam. Svaka osoba je jedinstvena. Njena priča, njene čežnje, njeni strahovi i najdublje želje čine je jedinstvenim bićem, vlasnikom skrivene istine koju moram da pomognem da otkrije.

Ovim stranicama teku snažne emocije koje narušavaju ravnotežu onih koji ih osećaju. Strah od napuštanja i nezvesnost koju žena doživljava kad navrši četrdesetu i mora ponovo da gradi svoj život. Zbunjenost muškarca razapetog između dve žene, nesposobnog da izabere između ljubavi i strasti. Patnja starije žene zbog gubitka muža i nemogućnost da je prevaziđe, osećanje koje je osuđuje na večnu bol. Mlada lezbijka koja je primorana da prećuti ono što svi znaju i poriče svoje pravo *ja* iz straha da je porodica ne odbije. Snaga tinejdžera koji se bori s neizlečivom bolešću i odlučuje da igra na život. Ljubomora toliko neukrotiva da sprečava mladog, inteligentnog i kulturnog čoveka da ima zdrav emocionalni odnos, a to je, u stvari, proizvod bolne istorije detinjstva. Žena sa seksualnim problemima koja krije tragično iskustvo iz detinjstva, krivicu, taj večito prisutan uticaj koji u ovom

slučaju sprečava čoveka da u potpunosti ostvari svoj poziv, i teskoba mlade žene koja je kao jedini i mučan način da se suoči s problemima svog života našla u prostituciji.

Ljubomora, tuga, krivica, ljubav, strast, teskoba, krizna stanja i izopačeni stavovi. Život i smrt. Ali pre svega želja za borbom i hrabrost ljudi koji su odlučili da krenu u potragu za svojom istinom da bi stavili tačku na toliko patnje.

Jer to je pacijent: neko ko pati i ko je u isto vreme spreman da se bori da prestane da pati. I usred te boli, shvativši da ne može sam, dolazi u ordinaciju sa sumnjama, strahovima i nemogućnostima. Ali i sa samopouzdanjem. S verovanjem da mu mogu pomoći da prebrodi težak period kroz koji prolazi. I zato mi priča svoju priču, otvara mi svoj život, pokazuje mi šta ga sramoti i s punim pravom očekuje da uradim nešto sa onim što mi daje.

Mnoge terapijske metode su na raspolaganju onima koji žele da započnu psihološki tretman i ja ih sve poštujem. Psihoanaliza je samo još jedna. Ali osoba koja odabere ovu metodu mora znati da će ući u svet koji će je ispuniti zbunjenošću i pometnjom. Svet koji na prvi pogled može izgledati čak i apsurdno i u kojem navodno beznačajne stvari postaju relevantne: šala, san, ideja naizgled čudna, pogrešno izgovorena reč, lapsus i previda, sve ono što bi u našoj svakodnevnici bilo odbačeno, poprima nezamislivu vrednost u polju analitike. Jer svi oni predstavljaju potencijalna vrata koja bi nam, ako se otvore, omogućila da pristupimo tom „drugom svetu” koji se nalazi u svakom pacijentu, svetu kojeg on često nije ni svestan. Svaki pacijent donosi hijeroglif, nešto skriveno i što se opire da izađe na videlo. Moja dužnost je da mu pomognem da ga dešifruje, a da tu misiju izvedem imam samo tri oružja: pacijenta, analitičara i reč.

Mnogima je priča o Orfeju i Euridiki poznata. Euridika je umrla nakon što ju je ujela zmija i sišla je u Had, grčki pakao. Njen muž Orfej ju je toliko voleo da je odlučio da krene u potragu za njom. Za ovu misiju nije imao ništa osim svoje lire i glasa: bio je najbolji muzičar na svetu, a njegov talenat takav

da su se zveri predavale čuvši ga, a vojske prekidale svoje bitke kako bi uživale u njegovoj umetnosti. Orfej je bez oklevanja krenuo putem koji ga je vodio direktno u pakao. Kada je savladao nekoliko prepreka, otišao je do vladara Hada i Persefone (gospodara podzemlja) da ih zamoli da mu dozvole da odvede ženu s njihove teritorije. Svojom muzikom doneo je toliko mira i radosti da su kraljevi odlučili da usliše njegovu molbu i puste Euridiku iz pakla. Ali sve ima cenu, a u zamenu za slobodu žene postavili su uslov: Orfej je morao da ide ispred svoje žene i ni u kom trenutku, ni pod kojim okolnostima nije smeo da se osvrne dok ne izađu. Kada je uslov prihvaćen, par je započeo uspon. Hodali su dugo i sunčeva svetlost se već nazirala kada se Euridika, koja je išla za svojim voljenim, okliznula. Orfej se, uplašen, okrenuo da vidi šta se dogodilo. Tada je lik njegove žene počeo da bledi i on je znao da ju je zauvek izgubio. Tužan kraj, ali takvi su grčki mitovi, uvek imaju neku fatalnu i nezaobilaznu odredbu.

Ova priča, u metaforičkom smislu, predstavlja bitku koju, verujem, mora da vodi svaki pacijent. Da prevaziđe svoje strahove, verovanja i predrasude kako bi ušao u svoj individualni pakao, sa svojim pravilima, večnim ognjem, močvarama i mukama. Vođen i u ovom slučaju ljubavlju. Jer psihoanaliza je, pre svega ostalog, čin ljubavi.

Analitičara i pacijenta, poput Orfeja, pokreće jedno veliko i duboko osećanje. Ali u našem slučaju nije reč, kao u mitu, o ljubavi prema ženi već o ljubavi prema istini. Na tu jedinstvenu i ličnu istinu koju svaki pacijent donosi, koja živi u njemu i koju on ne može da iskaže, ali se prikrivena pojavljuje u snu, šali ili lapsusu. Istina do koje je teško doći, a da bismo do nje došli, mi analitičari moramo iskoristiti sve alate koje smo stekli tokom stručnog usavršavanja, a takođe i na putu koji smo prešli u sopstvenoj analizi, i odlučiti, kao što je Vergilije uradio sa Danteom, da pratimo našeg pacijenta na tom teškom putu.

U ovom trenutku osećam obavezu da dam dva objašnjenja. Prvo je da ova knjiga nije napisana isključivo za psihologe

– mada se nadam da će im biti interesantna – već za svakoga ko je osjetljiv na ljudsku bol i stvarnu mogućnost da je prevaziđe ili prihvati. Bez povremenih recepata ili saveta. Drugo je to što su priče ovde ispričane inspirisane potpuno stvarnim slučajevima i da iskazi ovih pacijenata, kako je rekao Herman Hese: „Imaju ukus besmislenosti i zbunjenosti, ludila i snova, poput života svih ljudi koji više ne žele da lažu sami sebe.” Njeni protagonisti nisu plod književnog hira već sam ih video kako se kidaju, smeju, plaču, frustriraju i ljute iz nedelje u nedelju u mojoj ordinaciji. Ja sam, međutim, morao delimično da fikcionalizujem neke od situacija da bih što bolje, sređeno i na nekoliko stranica dočarao ono što je rezultat meseci, ako ne i godina intenzivnog rada. Ali želim da razjasnim da su se svi događaji, dijalozi, snovi i tumačenja koji se pojavljuju na ovim stranicama desili tokom različitih tretmana.

Ova knjiga sadrži odlomke iz različitih kliničkih slučajeva koje sam vodio. Delovi života ljudi koji su bili dovoljno velikodušni da mi veruju i puste me da ih pratim u njihovim najtežim trenucima. U svim slučajevima imena, godine i lične situacije su promenjeni. Sve je pažljivo modifikovano da bi se zaštitio identitet i privatnost pravih pacijenata iako su razvijene teme – ljubomora, anorgazmija, homoseksualnost, tuga, neverstvo, krivica, zlostavljanje, između drugih – toliko česte i uobičajene da same otežavaju prepoznavanje protagonista iz stvarnog života. Takođe sam imao velikodušnu dozvolu pacijenata, kojima sam dao na čitanje materijal zasnovan na njihovoj istoriji bolesti, kako bi oni to odobrili.

Takođe želim da se zahvalim svima koji su, verujući mi, posetili moju ordinaciju tokom ovih godina, bilo da je njihovo lečenje bilo uspešno ili neuspešno. U oba slučaja su mi omogućili da mnogo naučim i pomogli mi da rastem kako profesionalno tako i lično.

Tražim vašu dozvolu, kao čitalaca, da barem pokušam da utvrdim tok ovih „priča s kauča” u teškim vremenima za psihoanalizu. U eri obeleženoj globalizacijom, pristupom „sve i

odmah", „kratkom" i „ciljanom" terapijom koju nudi *pripejd* osiguranje koje pokriva „toliko i toliko seansi" i kulturom koja nastoji da nametne tržišnu ekonomiju.

Mnogo se raspravljalo o tome da li psihoanaliza pripada ili ne tradicionalnim naukama. Mislim da za nas analitičare nije preporučljivo da ulazimo u tu debatu. Lično, više volim da terapijski rad doživljavam kao umetnost. Umetnost tumačenja, konstruisanja različitih značenja, pomaganja onima koji pate kako bi svoju teskobu usmerili u drugom pravcu.

I na kraju, želim istaći da ovo nije knjiga samopomoći. Zato što verujem u klinički rad i tvrdim da nijedan tekst ne može da zameni prostor zajedničkog rada – „zajedničkog života", kako je rekao Lakan – koji u poverenju, s predanošću i strašću grade analitičar i pacijent.

*Gabrijel Rolon
Jun, 2007.*

DUH NAPUŠTANJA

(Laurina priča)

*Svet više nije magičan.
Napustili su te.*

– H. L. Borhes